

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemana velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnštvo in ekspeditija v „Katol. Tiskarni“ Koptarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Sementških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 127.

V Ljubljani, v torek 7. junija 1898.

Letnik XXVI

Državni zbor.

Dunaj, 6. junija.

V zbornici je danes že pred otvoritvijo seje jako živahno gibanje; obe galeriji sta gosto natlačeni. Vse je radovedno, kako se konča današnja seja. Listi so namreč raznesli vest, da danes grof Thun odgovori na interpelacijo glede graških dogodkov. Ker bi levica zahtevala, da se o odgovoru ministerskega predsednika prične debata, bila bi seja gotovo skrajno burna. Levičarji bi zahtevali glasovanje po imenih in ko bi ostali v manjšini, pričeli bi igrati na turška godala in pihala znano divjo pesen »obstrukcije z deskami in piščalkami«.

Toda prišlo je drugače! Grof Thun pride sicer točno ob 11. uri v zbornico, a brez »portfelja« pod pazduho. To je bilo znamenje, da je interpelacijo odložil, kar je osupnilo in iznenadilo vse one kroge, ki so danes hoteli uprizoriti, oziroma gledati in poslušati škandalozne prizore.

Dvomljivo je namreč bilo, ali je desnica v večini, kajti več poslancev sedi še doma — pri peči. Naša zveza je brzojavila vsem svojim članom, da gotovo danes pridejo na Dunaj. Izvemši dva Rusina in dva Dalmatinca so vsi tukaj.

Grof Thun odgovori jutri, in kakor se govori, ne po volji interpelantov. Bilo bi pa tudi naravnost neodpustno, ko bi se vlada udala kričačem, ki že naravnost zahtevajo, da naj bi se vsa solnca sukala okolu njihove osi.

Začetkom današnje seje odgovori predsednik poslancu Wolfu, da je opozoril grofa Thuna na interpelacijo glede graške afere in s tem izvršil svojo obljubo. — Poslancu Hannichu pa odgovori glede medklicev, da ostane pri svoji naredbi in je ne prekličje.

Nato se je nadaljevala jezikovna debata.

Prvi govornik, že dobro znani Turk, je nad jedno uro ponavljal stare svoje govore o nemški kulturi in pravicah, katere mora po njegovih mislih nemški narod v Avstriji imeti pred ostalimi narodi. Hvalisal je Bismarka, ki je bil baje prijatelj avstrijske države in le — nasprotnik avstrijski politiki. Ker pa je možic imel le malo številce svojih somišljenikov kot poslušalce, konča svoj govor, a Wolf zahteva, naj predsednik konstatuje število navzočih poslancev.

Predsedujoči dr. Ferjančič zvoni in zbere se hitro nad 100 poslancev v zbornici, ki je torej sklepčna.

Nato govori Nitsche, a za njim antisemit Axmann, ki večinoma polemizuje s socijalnimi demokrati, kar vzbuja mnogo smeha in ropota.

Poslanec Noske deklamuje dolg govor o propadu trgovine ter po dolgih ovinkih preide na socijalno, politično in narodnostno polje. Mislim, da se čitatelji ravno ne zanimajo za njegove teorije.

Kmalu po tretji uri predsednik zaključí sejo.

Mej sejo so zborovali načelniki klubov gledé nadaljnega postopanja. Desnica bode zahtevala, da pridejo vse vladne predloge brez izjeme v prvem branju na dnevni red. Levičarji se temu upirajo, osobito da bi začasni proračun prišel na vrsto. Prihodnja dva dni se mora odločiti.

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. junija.

Trgovinski minister dr. Baernreither

bo moral najbrže preje odstopiti, predno se bo njemu poljubilo. Nemški nacionanci in nemški radikanci so uprizorili proti njemu nepopisno gonjo. Njih glavno glasilo »Ostdeutsche Rundschau« skoro v vsaki številki prijema zastopnika opozicije v Thunovem ministerstvu in piše mej drugim: »Abzug Baernreither! Proč iz ministerstva, proč iz zastopstva nemško-češkega veleposestva! Nemški ljudski zastopnik nima ničesar iskati v Thunovem ministerstvu, še manj pa član Thunovega kabineta v vrstah nemških zastopnikov. Ako dr. Baernreither sam ne uvidi tega, mu mora odpreti oči stranka nemških veleposestnikov. Tudi veleposestvo ima dolžnosti napram narodu, in sicer tem večje, čim več ima pravic.« To je zelo hud udarec za moža, ki je vedno zvesto prisegal na pristno nemško zastavo. Zelo nerad se loči od ministerskega sedeža in bo skušal vztrajati na njem do skrajnosti. Sklenil je neki, še le tedaj storiti odločilni korak, ako se grof Thun popolno nagne k desnici, kar se pa po mnenju informovanih krogov ne zgodi letos v jubilejnim letu. Vkljub temu pa se lahko reši ta kriza v najkrajšem času. Danes označi grof Thun svoje stališče napram dogodkom v Gradcu, in sicer, kakor se v obče trdi, v levičarjem nasprotnem smislu. Ako se to res zgodi, potem se grof Thun že nagne na desnico, od katere upa, da ga gotovo reši iz zagate. Dr. Baernreither bo potem moral izvesti posledice, ako bo hotel ostati mož beseda.

Poljski listi o političnem položaju.

Omenili smo že, da je »Kurjer Lwowski« pred nekaj dnevi prorokoval zgodnjo smrt državnemu zboru, ki se nič več ne snide v tej obliki. Sedaj se omenjeni list zopet peča s to zadevo in pravi, da bo desnica sama nekoliko pomagala k onemoglosti parlamenta. Razne desničarske stranke, mej temi posebno Poljaki (?), so zelo nezadovoljne s politikom grofa Thuna. Sploh so pa vladni nameni še popolno nejasni in v taki nejasnosti stranke ne marajo vztrajati. Državni zbor torej po teh virih ne bode zboroval do 22. junija, marveč konča svoje delovanje v najkrajšem času. — Parlament pa ne bo samo zaključen, marveč tudi razpuščen. Prihodnji parlament, ki se snide v jeseni, bo izvoljen po starem volilnem redu, namreč potom deželnih zborov. V to svrhu bo vlada naročila deželni zborom, naj si osnujejo peto skupino, na kar bodo deželna zastopstva določila svoje delegate v državni zastop. — To je jedna onih kombinacij, ki krožijo sedaj po raznih listih in s katerimi skuša vsak po svoje rešiti Avstrijo velikih skrbi v jubilejnim letu.

Nagodbena vprašanje bo najbrže popolnoma zaspalo. Vlada je sicer mnenja, da se pričetkom jesenskega zasedanja spravi ta zadeva na dnevni red in reši vsaj načelno, toda to so samo mnenja, ki se pa ne dajo tako lahko uresničiti. Jedina pot iz te zagate bi bil nadaljni nagodbni provizorij. Toda proti temu se pa najodločneje izražajo mažarski krogi. Baron Banffy je narav-

nost izjavil naši vladi, da si ne upa s provizorijem stopiti pred zborovico. Ne kaže torej drugače, nego da se jame misliti na gospodarsko samostojnost in neodvisnost obeh državnih polovic. In res je ogerski finančni minister Lukacs predložil včeraj zbornici več važnih vladnih predlog, ki so v ozki zvezi z gospodarsko samostojnostjo Ogerske. Posl. Hieronymi je pri ti priliki naglašal, da se nagodba z Avstrijo ne bo izvedla, ker ne dopuščajo tega razmere v Avstriji, na podaljšanje nagodbenega provizorija pa ni misliti. Najbolje je, sklene govornik, da se sklene z Avstrijo trgovinska pogodba izvenparlamentarnim potom. Skoro iste misli je razvijal v nedeljo posl. Gajary, glavni urednik oficijoznega »Nemzeta«, vendar pa je vsestranski priporočal, naj se ohrani vsaj carinska zveza; ločitev v tem oziru naj se izvede šele v najskrajnejem slučaju. Vidi se, kaj Mažare toliko veže na zvezo z Avstrijo. Nič drugzega ne, kakor vsestranski mastni dohodki, katere Mažari kaj neradi zgube. Ako pa Mažari sedaj že toliko govore o samostojnosti, zakaj bi se tudi avstrijski krogi ne ganili in ne bi zahtevali tudi popolno carinsko neodvisnost.

Volitve v Srbiji. Lahko je ponosna srbska vlada na zadnje volitve v skupščino, kajti »naredila« si je večino mnogo večjo, kakor je sama pričakovala. Srbska skupščina šteje kakor znano, 258 članov in le jeden sam radikalni poslanec je odločen nasprotnik vlade same. V vladno večino pripada 112 liberalcev, 62 naprednjakov in 19 zmernih radikalcev; tem se pa pridruži še 64 poslancev, ki jih imenuje kralj, toraj bo štela vladna večina ravno 257 članov. Vlada sama je presenečena nad tem vspehom, kajti, kakor se poroča iz Belgrada, računala je mesto 193 le na 130 privržencev. Z nečuvnim nasilstvom in vsemi mogočimi in nemogočimi sredstvi si je vlada za dobo treh let zagotovila večino, akoravno tekom razprav ta ali oni poslanec stopi v opozicijo. O volitvah samih pač ni mnogo govoriti, saj je že splošno znan sistem, po katerem se delajo volitve v Srbiji. Dovolj je, ako omenimo, da veliko večino naroda zastopa jeden sam opozicionalec. Vkljub tako »sijajni« zmagi pa Gjorgjevičev kabinet ni brez vseh skrbi. Vladno večino tvorita dve veliki stranki z zelo različnim programom. Najštevilnejša v večini je liberalna stranka in kaj lahko se zgodi nekega lepega dne, da poženo liberalci dosedajni kabinet in pride na krmilo liberalno ministerstvo. Le jedno nado ima še ministerski predsednik Gjorgjevič, da je namreč kralj odločen nasprotnik vsake strogo strankarske vlade in da je to znano tudi vsem strankam zbornice.

V francoski zbornici bodo najbrže že danes ali jutri izvolili definitivno zbornično predsedstvo. Izvoljen bo skoro gotovo začasni predsednik Deschanel, ako se večina v zadnjem trenutku na kak način ne razbije in ne podleže nasprotniku. Stari Brisson sicer izjavlja, da ne bo več kandidoval za predsedniško mesto, ker ne čuti potrebe, doživeti še jeden poraz, toda računati se mora z okolnostjo, da zavisi cel izid le od dveh treh glasov. Z volilnimi akti se zbornica ne bo pečala dolgo. Vložilo se je sicer kar 212

ugovorov, toda 81 jih je zbornica že sedaj zavrgla in morda bo le kakih 20 slučajev, ki jih bo treba natančneje preiskati. Stranke so se že organizovale. Prvi so bili antisemitje, ki štejejo 26 mož in katerim pripada tudi znani boritelj Paul de Cassagnac.

Cerkveni letopis.

Nova Marijina družba.

Lepi prizori so se vrstili v nedeljo v tukajšnji uršulinski cerkvi. Začel se je zjutraj zavetniški praznik presv. Trojice s slovesno sv. mašo; dopoldne je bilo slavnostno blagoslovljenje nove krasne zastave c. kr. nižje gimnazije; popoldne pa je bil slovesen vzprejem v novo ustanovljeno Marijino družbo. Vodili so slovesnost sam Presvitli knez in škof, da bi pokazali, kako milo je njih srcu češčenje Marije, in kako drage so jim še posebej Marijine družbe. Popoldne ob 3^{1/2}, so stopili Presvitli v krasno razsvetljeno in ozaljšano cerkev. S kora se je oglasil prelepi spev: »Anima Christi sanctifica me«. Pred oltarjem je že klečalo 47 deklic iz meščanske šole v prazničnih oblačilih s tančicami. Čakale so, da jih Presvitli vzprejme v Marijino družbo. Prav toliko jih je klečalo v klopih ob prezbiteriju. Tem še ni bilo dano, da bi bile ta dan sprejete v družbo, ampak so se prišle le ogrevat o lepem zgledu srečnejših tovarišic, da se bodo tudi same tem bolje pripravile za poznejši vzprejem. Premilostni knez in škof so stopili na prižnico ter so z apostolsko vnemo oznanjali srečo in čast kristjana, krščenega v imenu sv. Trojice, kazali pa tudi nevarnosti, ki ga čakajo v težki borbi življenja. Nato so postavili vsem pred oči mogočno in milosrčno, najboljšo zavetnico Mater Božjo. Vzpodbujali so k češčenju Marije, razlagali, kako velik pomen imajo posebno Marijine družbe za srečo življenja, za družine, za narod, in srečne so imenovali deklice, ki so prav danes prišle pred altar Marijin, da izvolijo božjo mater za svojo mater, gospo in priprošnjico. Solze so prišle poslušalcem v oči, ko so goreče klicali, kako srečne so matere, ki imajo take hčere; kako srečne so deklice, ki so si izbrale tak vzor; kako srečne družine, ki bodo kdaj v njih živele in delovale! Po govoru so s kora zapeli krasno Marijino pesem. Premilostni so stopili zopet z azistenco pred oltar, nadedli pluviale ter mitro in zapeli potem: »Veni creator«. Nato se je vršilo slovesno sprejemanje po slovenskem obredniku Marijine družbe. Deklice so skupno molile posvečenje, potem je vsaka izročila premilostnemu knezu in škofu gorečo svečo in svojeručno podpisano posvečenje, škof pa so vsaki nadedli družbeno znamenje svetinjo ter sprejemnico. Deklice so molile Marijin slavonspev »Magnificat«, škof pa so jih blagoslovili. Z litanijami, hvalno pesmijo iz z blagoslovom se je končala prelepa slovesnost.

Zdelo se nam je prav, da omenimo tudi v »Slovincu« nekoliko obširneje te izredne slovesnosti. Zakaj naše prepričanje je, in zgodovina uči, da so Marijine družbe ne samo verskega, ampak tudi velikega socialnega pomena. V tristo letih, kar že obstoje te družbe, so vzgojile celo vrsto najplemenitejših mož in najboljših žen. Možje vede, možje, veliki v dejanju za cerkev in domovino, so sami priznavali še v pozni starosti, da imajo le Marijino družbo zahvaliti za jasno naziranje, za čist značaj, za idealno srce, za neomadeževano mladost, za zdravo moštvo, za delavno življenje. Marijine družbe so obramba poštenja, šola plemenitosti, drevesnica kreposti. Naši dobi je tako treba idealov, Marijine družbe negujejo vse, kar je plemenito, vzvišeno, idealno. Ne moremo si kaj, da ne bi o tej priliki zopet opomnili, kako živo nam je potreba Marijinih družb. Vajenci, rokodelski, trgovski pomočniki bi toliko ohranili v Marijini družbi, kar sicer izgube v samcati borbi z življenjem, in toliko bi našli, česar jim mrzel svet dati ne more!

A še posebnega pomena je Marijina družba za gimnazijsko mladino. Da ima Nemčija toliko mož, značajnih, zavednih, neustrašenih mož, za to gre hvala pred vsem Marijinim družbam! Zato težko pričakujemo dnij, ko se bodo zasnovele tudi za mladeniče Marijine družbe, a najtežje pričakujemo dne, ko bodo v svoji Marijini družbi zbrani vzorni mladeniči naših gimnazij! Dokler se pa to ne zgodi, želimo, da naj se prav veselo in brstno razvija dekliška Marijina družba, ki se

je ravnokar osnovala v nunskem samostanu pod predništvom neumorno delavnega kateheta Alojzija Stroja. Saj če je res — in kdo bi dvomil o tem! — da ima ženstvo veliko nalogo o bodočnosti naroda, nadejmo se, da bode potekel uprav iz dekliške Marijine družbe velik blagovit vpliv v družine in narod!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 7. junija.

(Novoizvoljeni državni poslanec Iv. Vencajz) se je sinoči odpeljal na Dunaj, ter se že udeleži današnje seje.

(Fiskalizem na Kranjskem) slavi svoje orgije. Sedaj uprav dobivajo pri nas ljudje plačilne naloge za novi davek. Prijemljejo se za glavo vzlasti v nekaterih okrajih — (pred vsem v ljubljanskem in krškem). Ne vedó si pomoči. Opozarjamo vse domoljube, naj pomagajo ljudem, da bodo vedeli, kaj naj store. V »Slovincu« smo dné 28. maja priobčili, kako naj se glasi prošnja za pojasnilo, ki ustavi rok trideset dnij, dokler ni rešena. V tem oziru opozarjamo tudi na »Dolenjske Novice« dné 1. junija. Ta teden pa priobčimo obrazce raznih rekurzov, ki naj se vlagajo potem, ko se dobi prošnji odgovor. Iz zanesljivega vira čujemo, da se na Dunaju finančna oblastva čudijo, kako je uboga Kranjska z davki preobložena. Nas pač privijajo ljudje, ki so brez srca za našo zemljo in za naše ljudstvo in ki skušajo vporabljati izstradane in po davkih izsesane naše ljudi za lestvo svojega avanziranja. Kar je naših mož v cenilnih komisijah, jih rotimo, naj izvršujejo vestno in požrtvovalno svoje naloge. Vsak pa naj pomaga po svojih močeh ubogim našim kmetom in obrtnikom, da jih ne požré fiskalni zmaj, ki sedaj tako poželjivo odpira svoje žrelo.

(Gospodarska zveza.) Načelstvo je imelo večeraj svojo prvo sejo. Bavilo se je najpred z najnujnejšo zadevo: z vprašanjem revizije. Posrečilo se je za posel glavnega revizorja vseh v zvezi stoječih zadrug pridobiti glavno moč v osebi g. Maksa Veršeca, uradnega vodje pri »Ljudski posojilnici«. Gosp. Veršec je ponudni mu posel vsprejel in, da ga bode zamogel popolnoma in uspešno izvrševati, odpovedal je svojo službo pri »Ljudski posojilnici«. Že prihodnji mesec prične gosp. vodja Veršec z revizijo. Zajedno se mu poveri ravnateljstvo pisarne »Gospodarske zveze«. — Trgovsko revizijo kmetijskih in konsumnih društev bode izvrševal član načelstva gospod Karol Kavšek. Ob enem je načelstvo storilo važne ukrepe glede izvršitve sklepov prve odborove seje.

(Graško vprašanje) postaja vedno nevarnejše. Od vseh strani dobivajo razgnani mestni očetje vsenemško nadahnene pozdrave. Že izprva se je jasno videlo v upornosti graškega mestnega sveta poseganje v vladarjeve pravice. Ta značaj se še vedno bolj kaže. Če nima vlada dovolj moči, da to gibanje zatre ali da se mu vsaj temeljito ustavi, potem ni vredna avstrijskega imena. Trdi se, da je sedaj Gradec v oblasti nekaterih hujskačev. Dolžnost vladi je pomagati treznemu mišljenju do zmage. Tega pa s samim razpustom mestnega zbora ne bo dosegla. Treba je iti dalje in globlje. Nadsodišče naj se ustanovi v Ljubljani in korno poveljstvo naj se premesti iz Gradca v Ljubljano. To bi bil pravi odgovor in s tem bi vlada izkazala nekaj pravičnosti nam Slovincem, hkrati pa protilojalne hujskače premagala.

(Porotne sodbe.) Včeraj je bil pred porotniki Matej Dovč, Šafarjev iz Stožic zaradi uboja. Obsojen je bil na 3^{1/2} leta hude ječe, poostrene vsaki mesec s postom in tamnico jedenkrat na leto.

(Vspored procesije sv. R. T. dan v stolnici.) Ob 8. uri slovesna pontifikalna sv. maša. Okolu 1/2 9. ure se prične procesija, ki se bode pomikala po Glavnem trgu, skozi Špitalske ulice pred frančiškansko cerkev (1. blagoslov), skozi Wolfove in Gospodske ulice pred križevniško cerkev (2. blagoslov), skozi Križevniške ulice, po Bregu, čez sv. Jakoba most pred sv. Jakob (3. blagoslov), po Mestnem trgu, pred mestno hišo (4. blagoslov). — Red pri procesiji: 1. Farne procesije z banderi: a) trnovska, b) frančiškanska, c) št. jakobska. 2. Šolarji,

dijaki. 3. Razna društva. 4. Stolna fara s svojim banderom: a) kupčijska učilnica, b) moški, c) ženske. 5. Udje bratovščine sv. R. T. s prižganimi svečami; gredo takoj za banderom N. Lj. Gospe. 6. Dečki in belo oblečene deklice z neprižganimi svečami. 7. Moški s prižganimi svečami. 8. Vojaška godba. 9. C. in kr. vojaštvo prvi oddelek. 10. Mestni magistrat. 11. Deželni odbor. 12. Oo. frančiškani s križem. 13. Duhovščina s sv. Rešnjim Telesom. 14. P. n. gg. uradniki c. kr. deželne vlade in drugi dostojanstveniki. 16. C. in kr. vojaštvo; drugi oddelek. — Opomba: Udje bratovščine sv. Rešnjega Telesa naj prižgó svoje sveče zunaj cerkve, da se kaka nesreča ne zgodi v cerkvi!

(Ljudski shod v Št. Petru na Krasu), katerega je na vrtu »Narodne gostilne« priredilo »Slovensko katoliško delavsko društvo« iz Ljubljane, se je preteklo nedeljo sijajno izvršil. Vdeležil se ga je narod iz vsega okraja. V predsedstvo shoda so bili izvoljeni č. gosp. kurat Zupan iz Št. Petra predsednikom, č. g. K. Lenasi podpredsednikom in g. Ivan Štefe tajnikom. O razločku mej krščanskim socializmom in socialno demokracijo sta temeljito razpravljala gg. Jož. Gostinčar in Ivan Kregar. Kazala sta, da se ljudstvu lahko pomaga, če se izvršujejo krščansko-socialna gospodarska načela. Vnemala sta zborovalce sosebno za kmetijske zadruge. Ljudstvo ju je z zanimanjem poslušalo ter izražalo svojo hvaležnost za prijateljske svete. Za ustanovitev slovenskega vseučilišča v Ljubljani je govoril g. Ivan Štefe. Radikalni govor so zborovalci opetovano odobrvali. Tudi g. Gostinčar je povedal nekaj krepkih besedij za slovensko univerzo. Za ustanovitev slovenskega vseučilišča je bila z velikim navdušenjem vsprejeta ta-le resolucija: »Ljudski shod v Št. Petru na Krasu zahteva, da se vlada ozira na opravičene zahteve vseh Slovencev ter skoro ustanovi v Ljubljani slovensko vseučilišče, katero je za izobrazbo slovenskega naroda in za obstoj države na jugu neobhodno potrebno in ker ima slovenski narod po § 19 drž. osnovnega zakona pravico od vlade tirjati, da mu da, kakor drugim narodom, vsa potrebna sredstva za izobraževanje«. G. Jakopič je poljudno govoril o borzi, o državnem zboru, o pogodbi z Ogersko in o tem, kako bi se na Krasu upeljala kaka pripravna obrt, ki bi ljudstvu v zimskem času donášala kaj dohodkov. Proti podraženju sladkorja je govoril g. Gostinčar ter je bila vsprejeta primerna resolucija na finančno ministerstvo. G. Krašovec iz Št. Petra je povedal mnogo vzgledov, kako čudno postopajo davčne oblasti pri odmerjenju dohodninskega davka. Mej zborovanjem je došel drž. poslanca č. g. dr. Kreka brzojavni pozdrav: »Živeli Bogu in domu zvesti slovenski delavski stanovi. V boj za zmago nad sovragi!« Zborovalci so ta pozdrav vsprejeli s klici: »Živijo dr. Krek!« G. predsednik se je zahvalil ljudstvu za vdeležbo in govornikom ter je shod zaključil s »Slava-klici« na sv. očeta papeža in na cesarja. Po zborovanju so došli pevci iz Trnovega, ki so zapeli »Hej Slovani« in druge lepe slov. pesmi. Došlo je tudi nekaj gg. učiteljev, katerim so krščanski socialisti iskreno nazdravljali. Gg. učitelji so se zahvaljevali, povdarjajoč potrebo složnega delovanja duhovščine in učiteljstva. Bil je zopet dan slovenske sloge! — Prihodnji shod bode v ned. 12. t. m. popoldne pri Devici Mariji v Polju.

(Slovenska zmaga na Koroškem.) Iz Celovca, dné 6. junija. Danes je bila občinska volitev v Svetnivasi v Rožu. Občina je bila zadnje dobo v rokah bauernbundarskih nemčurjev, ki so si bili z nesramno silo osvojili občinsko krmilo. Danes so pri občinski volitvi, katera bi se imela vršiti že marca meseca, katero so pa nasprotniki zavlekli, zmagali Slovinci. Stali so naši možje kakor hrastovi v kljub najhujšemu pritisku, najgršem psovanju nasprotnih nemčurjev! Kolikor sem do zdaj izvedel, zmagali so naši v tretjem in drugem razredu, v prvem mi izid še ni znan. Zmaga je tem pomenljivejša, ker v tej občini deluje in rogovili glavni pisač »Kmetškega Lista«, steber bauernbunda, pomagač Schönererjev, »sodawasserfabrikant« in rezervni lajtnant Pepi Krassnigg. On napel je vse moči, — hvala Bogu, — zastonj! Tolaži naj se z znanim »Nemo propheta in patria«. Kmetje stali so neupogljivi! Zmaga v Svetni vasi je lepo povračilo za — padlo Kotmaroves. Na-

sprotniki so imeli že pripravljene topiče, streljati pa so — pozabili! Kot komisar je bil navzoč g. okr. glavar Mac-Nevin. —rn—

(Dobrovoljno razmerje v pražkem mestnem zboru.) Mestni svet je nasvetoval, da se položi tlak v Poštah ulicah za 8000 gld. V teh ulicah se nahaja hiša mestnega svetovalca Jecha. Radi tega se je vnela pri seji debata. Vjeli so s tem ščuko, kojih mnogo na leto priplava za hrbtom občinstva. Najprvo se polaga tlak, popravljajo hodniki, podirajo hiše, delajo železnice itd. tam, kjer mestni svetovalci stanujejo. Po vzgledu deželnega odbora, ki pošilja strokovnjake po svetu proučevati to in ono, pošilja tudi mestni svet svoje svetovalce, da si kako dobro stvar v inozemstvu ogledajo. Kaki so pa tisti strokovnjaki, nas spominja slučaj Jechov, koji je šel pred leti kupovat konje na Rusko. Sedaj so na strokovnem potovanju: J. dr. Karol Černohorsky, odvetnik, Franz Schwarz, računovodja, Fran Tichna, zidarski mojster in Karol Tichy, trgovec. — Ti gospodje so se baje podali na izlet v zadevi električnih železnic! Kaj ne, strokovnjaki so! Na tuje stroške izleteti, prijetno, a silno neprijetno za davkoplačevalca. Ni čuda, da potem Praga denarno propada. Le to je čudno, da se podobni ukrepi toliko skrbno pred občinstvom taje. Sicer je pa Husov spomenik plašč, ki vse to prikriva, ljudstvo nima časa na kaj drugega misliti, kakor na to, kje naj krivoverčev spomenik stoji.

(Srečno rešena uganka.) V dvorani staromeškega rotovža v Pragi se nahaja pri oknih dvanajst »P.« Arheologi so se dolgo trudili razložiti, kaj črke pomenijo. Sedaj jo je pogodil neki burkež, in sicer: »Pijte Pilne (pridno) Pivo Pražky Primator. Prosíme, Považite (pomislite) Povážlivy Prospech Pánu Pivovarních Podnikatelů (podjetnikov)«.

Društva.

(Pevsko društvo »Ljubljana«) priredi dne 10. julija 1898 velik vrten koncert s sodelovanjem vojaške godbe na vrtu pri »Virantu«. Narodna društva ljubljanska prosijo se tem potom, da prirejajo svoje veselice upoštevajo ta dan.

(Pevsko društvo »Ljubljana«) napravi dne 26. junija t. l. izlet v Sežano. Izleta se vdeležijo pevci polnoštevilno z zastavo. V Sežani priredi »Ljubljana« narodno slavnost, katere čisti dobiček je namenjen v korist zgradbe »Narodnega Doma« v Trstu. Razpored slavnosti priobči se v kratkem. Bratska društva v Trstu in njega okolici vabijo se s tem uljudno na udeležbo in na bratski sestanek dne 26. t. m. v prijazni Sežani. Ker je namen slavnosti blag in uzvišen, pričakovati je, da se rečenega dne zbere mnogo naroda v Sežani.

Narodno gospodarstvo.

C. kr. trgovinsko ministerstvo je naznanilo trgovski in obrtniški zbornici sledeči ukaz finančnega ministerstva z dne 27. aprila 1898, št. 21.086:

•Vsled predloženih pritožb, da se oznanila o izpolnitvi pridobninskih registrov dovolj ne objavljajo, pa da se tudi ne glede na to pridobninski davkoplačevalcem za utemeljitev njih morebitnih prizivov ne nudi v zadostni meri prilika upogledati v pridobninske registre, ukazalo je finančno ministerstvo, da je v bodočih slučajih ravnati naslednje:

1. Davčne oblasti morajo razglasiti o izpolnitvi pridobninskih registrov ob enem z objavo, ki je v kraju navadna, in s priobčenjem v uradnem listu naznaniti tudi trgovski in obrtniški zbornici svojega okraja, kateri je na prosto dano, da ukrene morebiti nadaljno razglasitev v dnevnikih ali kako drugače.

2. Davčne oblasti morajo tudi po preteku v členu 38. št. 4, izv. pr. I. določenega roka onim pridobninskim davkoplačevalcem, ki se izkažejo s pridobninskim plačilnim nalogom, ki še ni pravno moč zadobil, dovoliti, da pogledajo v pridobninski register, dokler je isti še v členu 38. št. 4 predpisani obliki v posesti davčne oblasti.

To velja zlasti tudi za pridobninske obdačence, ki so se v teku prireditvene dobe v smislu § 66. osebnega davčnega zakona na novo obdačili.«

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj, 7. junija. V začetku današnje seje je bilo zelo živahno gibanje v zbornici, poslanci so se zbirali okrog ministerskih se-

dežev, pričakujoč izjave ministerskega predsednika grofa Thuna. Tu se vzdigne Schönerer in začne čitati petico 2183 občin proti jezikovnim naredbam in je hotel vseh 2183 imen po vrsti prečitati, pa mu predsednik vzame besedo. Schönererjanci razgrajajo, Schönerer nadaljuje čitanje imen. Ministerski predsednik se je oglasil k besedi, da odgovori na interpelacijo zaradi graških dogodkov. Vendar še ves čas vlada v zbornici velik šum. Schönerer se nič ne meni, da nima besede, in še ves čas bere imena raznih občin. Potem se oglasi za besedo socialni demokrat Cingr, ki se pa vsled ropota odpove besedi. Schönerer še vedno bere. Grof Thun vsled šuma izjavi, da na interpelacijo odgovori še le jutri. Potem prosi besede državni poslanec Wolf, ki pa pravi, da bo toliko časa počakal, da poslanec Schönerer prebere imena vseh ugovarajočih občin. Potem dalje časa skupaj govorita Wolf in Schönerer. Ko ta konča svoje branje, zahteva, da pridejo imena vseh občin v zapisnik. Wolf se prepira z antisemiti, napade tridentinskega knezoškofa Valussija, ker je prepovedal čitati liberalno »Bozener Zeitung«, z nečuvnimi psovki, proti kateremu desnica šumno protestuje. Potem Wolf kritikuje vlado Thunovo, imenovanje grofa Gleispacha, ki zasluži, da ga Gradčani obesijo, napada predsedujočega dr. Ferjančiča, ki ga takoj odločno zavrne. Za njim prišel je na vrsto posl. dr. Žitnik, ki sedaj še govori.

Dunaj, 7. junija. Poslanec V e n c a j z je prišel danes v zbornico ter napravil obljubo.

Dunaj, 7. junija. Jutri ob drugi obletnici smrti poslanca kanonika Kluna vdeležijo se slovanska krščanska narodna zveza slovesne črne sv. maše v cerkvi oo. piaristov.

Dunaj, 7. junija. Ministerski predsednik grof Thun je bil danes pri cesarju v avdienci.

Dunaj, 7. junija. Izvrševalni odbor desnice je imel danes svojo sejo, katere se je vdeležil tudi grof Thun. Razgovor je bil o položaju, ki je nastal vsled negativnega izida posvetovanja klubovih načelnikov. Razgovor se popoldne po seji nadaljuje.

Dunaj, 7. junija. »Wiener Zeitung« objavlja naredbo trgovskega in poljedelskega ministerstva glede ustanovitve sveta za industrijo in poljedelstvo, ki ima namen, o zadnjih stvareh podajati svoje strokovno mnenje in staviti primerne predloge.

Carigrad, 7. junija. Včeraj so ostavili Volo zadnji trije turški bataljoni. Grške čete so po dolgem prestanku včeraj zopet zasedle Larisso.

Vojska mej Španijo in Ameriko.

Večkrat imenovana ameriška ladija »Merrimac« je še vedno povod raznim daljšim popisom o zadnjem dogodku v zalivu Santiago.

Najnoveje je pač to, kar pišejo o katastrofi na ladiji ameriški listi. Po teh virih niso potopili ladije Španjci, marveč ameriški poročnik Holson sam, ki se je nahajal s sedmimi možmi na krovu ladije. Prevrtal je baje sam ladijo in s tem hotel zapreti Španjcem pot iz zaliva. Poročnik Holson je radi tega svojega »junaškega« čina v Ameriki zelo popularen in bi bil gotovo izvoljen predsednikom republike, ko bi bila blizu volilna doba. Le škoda, da tudi sam sebe in sebi izročeni mož ni mogel rešiti iz sovražnikovih rok.

Ameriško brodovje pred zalivom obstoji iz 20 večjih vojnih ladij, ker se je v zadnjem času Schleyu pridružil tudi admiral Sampson. To brodovje je včeraj zopet pričelo bombardovati na španske utrdbe, a popolnoma brez vsega uspeha, kajti vsled prevelike razdalje so vse kroglice zgrešile svoj cilj, bližje si pa Amerikanci ne upajo, ker dobro poznajo moč španskih baterij na utrdbah.

Ker so pa uvideli, da na morju Španjcem sedaj še ne morejo do živega, odredil je admiral Sampson, da se poda kar največ moštva na suho in v zvezi z vstaškimi četami napade Španjce od nasprotne strani. Posrečilo se je že Amerikancem,

kakor razvidno iz zadnjih poročil, dovesti na suho 5000 mož pri Punta Caprera, na vzhodu od zaliva Santiago, ki so se baje že zjedini z vstaši.

Na suhem bi Amerikanci mnogo preje dosegli svoj namen, ko bi jih pri tem delu ne ovirale brez dvoma mnogo večje španske vojne čete. Sicer Španjci popolno molče o svoji moči na suhem, toda prav verjetno je, da so zadnje tedne porabili, kar mogoče dobro.

Na suhem torej Amerikanci ne morejo pričakovati prevelikih uspehov, posebno še vsled tega, ker število Amerikancem prijaznih vstašev ni ravno posebno veliko.

Večje uspehe bode doseglo ameriško brodovje, ko pride v položaj, da bo moglo rabiti svojo moč. To se pa težko zgodi preje, dokler ne pride v obližje drugi oddelek španskega brodovja, o katerem pa nekateri sedaj trdijo, da so ga opazili pri Madagaskarju in da je na potu proti Manili.

Vsekako pa pride ravno v zalivu Santiago de Cuba prej ali slej do večje, hude bitke, ki bo morda odločilna v špansko-ameriški vojski.

Madrid, 7. junija. Poročila z otoka Madagaskarja javljajo, da se je pred nekaj dnevi več španskih ladij založilo s premogom in potem odplulo proti severu.

Madrid, 7. junija. »Imparcial« objavlja nastopno brzojavko iz Santiago de Cuba: Dne 4. t. m. zvečer ob 10. uri je pričelo celo ameriško brodovje, obstoječe iz 20 ladij, silovito bombardovanje. Ladije so se nahajale v preveliki razdalji, tako da strelji niso dosegli baterij. Vsled tega Španjci niso hoteli streljati, marveč so čakali, da se sovražnik približa. Toda to se ni zgodilo. Bombardovanje je trajalo 45 minut. Brodovje je še vedno na istem mestu, toda obstoji le še iz 16 ladij.

Washington, 7. junija. Admiral Sampson brzojavlja mornariškemu uradu o dogodku z ladijo »Merrimac« in dostavlja, da se nahaja v zalivu Santiago šest španskih ladij pod Cerverovim vodstvom, ki pa ne bodo mogle oditi porazu.

New-York, 7. junija. »Eveningpost« se brzojavlja iz Kingstona: Amerikanci so včeraj pri Punta Caprera dovedli na suho 5000 mož, ki so se združili s 3000 vstaši pod poveljstvom vstaškega vodje Garcia. Na suho so dovedli tudi nekaj topov. Mej izkrcanjem je varoval posadko admiral Sampson s štirimi ladjami.

Newyork, 7. junija. Poročevalec na ladiji »Newyork« brzojavlja, da ni res, da bi bila ameriška vojna ladija »Oregon« potopila špansko torpedovko.

Vlaknena obleka iz surove svile gld. 8'65

do 42'75 blaga za popolno obleko — tussor in shantungs-Pongees — istotako črna, bela in barvasta **Hennebergova svila** od 45 kr. do gld. 14'65 meter — iz najbolj modernih tkanin, barv in vzorcev.

Na zasebniške poštnine in carine prosto na dom. — Vzoroč obratno. VŠvico dvojni pismeni porto. 53 4 3

Tovarne za svilo G. Henneberg

(c. in kr. dvorni zalagatelj) v Curihu.

Štiri mrti:

4. junija. Terezija Lešnjak, šivilja, 26 let, Dunajska cesta 7, jetika.

5. junija. Ana Mihelič, gostilničarja hči, 1½ leta, Cerkvene ulice 21, črevesni katar.

6. junija. Ivana Bedenk, tovarniška delavka, 25 let, Hranilnična cesta 6, jetika.

V bolnišnici:

2. junija. Matija Sterniša, delavec, 62 let, plućnica.

3. junija. Ana Mali, delavca žena, 34 let, peritonitis.

Zahvala.

398 1-1

Za vsestranske dokaze iskrenega sočutja ob smrti in pokopu svojega pokojnega brata, gospoda

Frančiška Barborič-a

župnika v pokoju

izrekam tem potom najprisrčnejšo zahvalo prečast. duhovščini in vsem obilnim udeležencem pogreba ter priporočam rajnega tudi v bodoče v pobožno molitev in prijazen spomin.

V Ljubljani, dne 6. junija 1898.

Marija Barborič.

Razglas.

V deželni blaznici na Studencu se bo gradilo **jednonadstropno prosto stoječe poslopje** za stanovanje zdravnikov; na oba že obstoječa oddelka za besne pa se bo **postavilo še eno nadstropje**.

Za oddajo tega dela se razpisuje **pismena ponudbena obravnava** do vštete dne **10. junija t. l.** do 12 ure dopoldne.

To delo se bo oddalo le enemu glavnemu podjetniku proti plačilu po pavšalnih zneskih za dovršeno delo ter se bodo torej sprejemale le take ponudbe.

Dotični stavbinski podatki, namreč pogoji, načrti, popis stavbe, so na razgled v pisarni deželnega stavbinskega urada na Turjaškem trgu št. 4 v I. nadstropji v navadnih uradnih urah.

Ponudniki naj svoje ponudbe vsaj **do 10. junija t. l.** do 12. ure dopoldne oddajo pri vložnem zapisniku deželnega odbora kranjskega.

Ponudbe morajo biti kolekovane in zapečatenene z napisom na zavitku: »Ponudba za zgradbo poslopij na Studencu«. Vsaki ponudbi se mora priložiti 2000 gld. jamčevine, bodisi v gotovini, bodisi v hranilničnih knjižicah, ali v avstrijskih državnih dolžnih pismih po kurzni ceni, če ta ne presega nominalne vrednosti.

Vsak ponudnik se mora v ponudbi izjaviti, da so mu znani vsi zgoraj omenjeni stavbinski podatki ter da se pogojem podvrže.

Ponudniki naj zapišejo razločno s številkami in z besedo, kateri pavšalni znesek zahtevajo za obe hiši za besne in za hišo za zdravniško stanovanje, ter naj ponudbi pristavijo kraj in dan in lastnoročni podpis.

Deželni odbor si pridržuje pravico, izmed ponudnikov po svojem prevdaru izbrati si podjetnika ne gledé na to, koliko kdo zahteva, ali pa tudi razpisati novo obravnava.

Oziralo se bo le na pismene, v razpisni dobi došle ponudbe. Gledé varščine (kavcije) opozarjajo se ponudniki na splošne pogoje.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dné 27. maja 1898.

Stanarinske knjižice
za stranke z uradno potrjenimi določbami hišnega reda v slovenskem in nemškem jeziku, z razporedbo za vplačevanje stanarine, vodovodne in mestne doklade, dobé se komad po 15 kr., 10 komadov vkup 1 gld. v Katol. Tiskarni v Ljubljani.

V Vintgar!

K binkoštnim praznikom se zopet odpre **restavracija v Vintgarju.**

Za dobro postrežbo je oskrbljeno.

S priporočilom

Jak. Žumer.

375 7-5

397 1-1

Marija Majdič poroj. **Jerinc** javlja tužnim srcem v svojem in v imenu vseh sorodnikov žalostno vest, da je nje iskreno ljubljeni soprog, gospod

Anton Majdič

meščan in posestnik

danes dopoldne ob 10. uri po dolgi bolezni, previden s svetotajstvi za umirajoče, v 53. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega bode v sredo, 8. t. m., ob polu 10. uri dopoldne iz hiše žalosti na Grabnu na pokopališče na Žalah.

Svete maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

Za tiho sočutje se prosi!

V Kamniku, dné 6. junija 1898.

Severonemški Lloyd v Bremi.

158 30-29

Od vis. e. kr. ministerstva vsled ukaza dné 7. maja 1894, št. 5373 dovoljen.

Brodarstvo poštinih brzoparnikov do Novi-Jorka:

Iz Breme vsak torek in soboto zvečer.	Brema - Sev. Amerika. Do Novi-Jorka.	
Iz Southamptona dotakniviši se Cherbourga vsako sredo in nedeljo	Brema - Južna Amerika. Do Montevideo.	Do Baltimore.
Iz Genove dotakniviši se Neapola via Gibraltar dva ali trikrat na mesec.	Brema - Vzhodna Azija. Do Kitajskega.	Do Buenos-Avres.
	Brema - Avstralija. Do Adelaide, Melbourne, Sydneya.	voznja po morji čez ocean do Novi-Jorka traja 6 do 7 dni.

Najlepša in najcenejša priložnost za potovanje.
Glavni zastopnik v Ljubljani: **Edvard Tavčar.**

Za spomlad in stavbeno dobo!

Vse kar treba pri kmetijstvu, popravljanju in zidanju hiš.

Orala, brane, lopate, motike, krampe, vile, vsakovrstne žage in pile, lonci (železolitni in ploščevinasti), nagrobni križi, različna mizarska, tesarska, kovaška, ključničarska in usnjarska orodja. Štedilniki, pečl, kovano in valano železo, vsakovrstno kuhinjsko orodje, kovanja za okna, vrata in cele hiše. Železniške šine za oboke, cement, štorje za stropo.

Zaradi opustitve trgovine

oblastno dovoljena

popolna razprodaja

vsakovrstne železnine po tovarniških cenah.

Najlepša prilika g. trgovcem in sl. konsumnim društvom si vsakovrstno železnino najceneje naročiti. 293 40

And. Druškovič

Mestni trg št. 9./10.

Dratence in drat, vsakovrstne tehtnice, ploščevina vsakovrstna, kakor: mesingasta, pokfanasta, bakrena, oinkasta in pocinkana, bela in črna. Trombe za vodo in gnojnico. Svetilke in kovanja za kočije. Vsakovrstne ključalnice, mesingaste kljuke, pante in zapuhe. Ledene omare in pipe za pivo. Krogelje in keglje za kegljanje itd. itd. itd.

Največji izbor elegantnih solnčnikov priporoča po najnižjih cenah **L. Mikusch** v Ljubljani, Mestni trg 15.

207 13-13

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

Dunajska borza.

Dné 7. junija.		Dné 6. junija.		Kreditne srečke, 100 gld. 200 gld. 10 kr.	
Skupni državni dolg v notah	102 gld. — kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	163 gld. 50 kr.	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	171 " — "
Skupni državni dolg v srebru	101 " 85 "	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	160 " 25 "	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	20 " 25 "
Avstrijska zlata renta 4%	121 " 80 "	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	193 " 25 "	Rudolfove srečke, 10 gld.	27 " — "
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	101 " 50 "	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 " 25 "	Salmove srečke, 40 gld.	85 " — "
Ogerska zlata renta 4%	121 " 25 "	Tisne srečke 4%, 100 gld.	138 " 60 "	St. Genois srečke, 40 gld.	79 " 50 "
Ogerska kronska renta 4%, 200 kron	99 " 15 "	Dunavske vravnave srečke 5%	129 " 25 "	Waldsteinove srečke, 20 gld.	60 " — "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	911 " — "	Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	110 " — "	Ljubljanske srečke	23 " — "
Kreditne delnice, 160 gld.	359 " — "	Posojilo goriškega mesta	112 " 50 "	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	157 " 75 "
London vista	120 " 20 "	4% kranjsko deželno posojilo	99 " — "	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3520 " — "
Nemški drž. bankovci za 100m. nem. drž. velj.	58 " 87 1/2 "	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 " 70 "	Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	437 " — "
20 mark	11 " 77 "	Priporitetne obveznice državne železnice	221 " — "	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	77 " 70 "
20 frankov (napoleonodor)	9 " 53 "	" južne železnice 3%	180 " 60 "	Splošna avstrijska stavbinska družba	112 " — "
Italijanski bankovci	44 " 35 "	" južne železnice 5%	126 " 75 "	Montanska družba avstr. plan.	163 " 25 "
C. kr. cekini	5 " 65 "	" dolenjskih železnic 4%	99 " 50 "	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	177 " — "
				Papirnih rubljev 100	127 " 62 "

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba **„MERCUR“** l., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti **naloženih glavnice.**